
Beslut i fråga om oredlighet i forskning

Beslut

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (nedan nämnden) beslutar att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Bakgrund

Den 25 maj 2020 inkom en anmälan till nämnden avseende [REDACTED] vid Institutionen för geovetenskaper vid Uppsala universitet. Enligt anmälan har [REDACTED] gjort sig skyldig till allvarliga avvikelser från god forskningssed i form av bland annat förfalskning och missbruk av medel vid forskning.

Anmälaren har givits möjlighet att precisera sin anmälan vid tre tillfällen för att bidra till att förtydliga i vilka avseenden det kan vara fråga om oredlighet i forskning på det sätt som regleras i lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (nedan lagen). Anmälaren har inkommit med underlag vid samtliga tillfällen.

Motivering av beslut

Rättslig reglering

Nämnden ska pröva frågor om oredlighet i forskning enligt den ovan angivna lagen. Definitionen av oredlighet i forskning är enligt 2 § ”en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning”.

Fabricering, förfalskning eller plagiering

De former av oredlighet som nämnden ska pröva är, som ovan angivits, fabricering, förfalskning och plagiering. Begreppen är inte definierade i lagen, men finns beskrivna i forskningsetiska kodexar och riktlinjer som till exempel Den europeiska kodexen för forskningens integritet.¹ De redogörs också för i Vetenskapsrådets publikation God forskningssed.² Fabricering beskrivs ofta som att man hittar på resultat och

¹ Den europeiska kodexen för forskningens integritet, Reviderad utgåva 2018, ALLEA, kap. 3.1.

² God forskningssed, Vetenskapsrådet 2017, kap. 8.

dokumenterar dem som om de vore riktiga. Med förfalskning avses manipulering av forskningsmaterial, utrustning eller processer eller att uppgifter eller resultat ändras, utelämnas eller undanhålls utan att det är motiverat. Slutligen är beskrivningen av plagiering att en forskare använder andras texter, idéer eller arbeten utan att ge tillbörligt erkännande till ursprungskällan.

Andra typer avvikelse från god forskningssed än dessa hanteras i stället av forskningshuvudmännen själva enligt 1 kap. 17 § högskoleförordningen (1993:100).

Nämnden har tagit del av de handlingar anmälaren inkommit med. Den kritik som tas upp i anmälan avser bland annat ekonomihantering och hur medel används, intressekonflikter och tillsättning av tjänster. Nämnden bedömer inte att anmälan i dessa delar avser vad som enligt 2 § lagen är att betrakta som fabricering, förfalskning eller plagiering.

Anmälan tar även upp felaktigheter i publikationen [REDACTED]

[REDACTED]. Felaktigheterna handlar om ett och samma misstag i enhetsangivelsen i en figur och i tillhörande text där kiloton angivits som enhet istället för ton. Detta får enligt nämndens mening anses vara ett uppenbart fel som sannolikt beror på slarv och kan inte betraktas som förfalskning eller fabricering i lagens mening.

Därutöver anges det i anmälan att [REDACTED] felaktigt deltagit som student i en forskningsstudie som utvärderat studentpåverkan när han själv var en av författarna till artikeln, [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED].

[REDACTED] Studien har genomförts vid ett lärosäte i Nya Zeeland med studenter vid det lärosätet och det framgår av utredningen att [REDACTED] inte utgett sig för att vara en av dessa studenter. Inte heller i detta avseende anser nämnden att det är fråga om fabricering eller förfalskning.

Det har inte heller i något annat avseende kunnat utläsas av anmälan att oredlighet i forskning ägt rum.

Sammanfattningsvis finner nämnden därför att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Nämnden har fattat beslut om detta ärende efter föredragning av Karin Nylén.

Thomas Bull
Ordförande

Karin Nylén
Jurist